

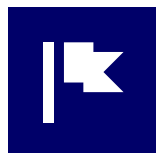
Sumario | nº25 – Marzo 2023

EDIUS **NOVAS**

Formar alumnado da EDIUS para “prever e atallar” os diferentes tipos de acoso

Milena Villar Varela

A matrícula do curso *Protocolo de acoso sexual e acoso por razón de sexo, orientación sexual e identidade de xénero na USC* estará aberta até o 8 de marzo

EDIUS **NOVAS**

Seguimento e avaliación anual

EDIUS **NOVAS**

Xescampus terá un novo módulo para presentar as teses de doutoramento

3MT®

Aberto o prazo para concursar no II *Three Minute Thesis* (3MT) da USC

ENTREVISTA

Marta Rodríguez Castro e Roi Méndez Fernández imparten unha formación sobre o pitch audiovisual, vinculado ao concurso *Teses en Tres Minutos*

«Temos que desprendernos da ambición de contalo todo e quedarnos co máis relevante para a nosa audiencia»

OPINIÓN

O doutoramento para o desenvolvemento para reforzar as estruturas e capacidades en investigación e innovación en países vulnerables

EDIUS **NOVAS**

EDIUS-Conecta, un programa de actividades para alumnado e profesorado para fornecer o traballo en equipo e coñecer as ferramentas de innovación

EDIUS **CURSOS**

Ferramentas para mellorar as presentacións orais e escritas

EDIUS **NOVAS**

Publicada a proposta provisoria dos Premios Extraordinarios 2020-2021

EDIUS NOVAS

Formar alumnado da EDIUS para “previr e atallar” os diferentes tipos de acoso

A matrícula do curso *Protocolo de acoso sexual e acoso por razón de sexo, orientación sexual e identidade de xénero na USC* estará aberta até o 8 de marzo

Ao longo de tres días, Milena Villar Varela, profesora na Facultade de Ciencias da Educación da USC e integrante do Seminario Permanente de Emocionalidade, Xéneros e Desenvolvemento Humano (EXDEHU), dará a coñecer o *Protocolo de acoso sexual e acoso por razón de sexo, orientación sexual e identidade de xénero na USC*, en vigor desde 2017. As persoas interesadas en participar neste curso poderán matricularse até o 8 de marzo [a través desta ligazón](#).

Este protocolo, fai unha clara diferenciación entre os distintos tipos de acoso. Sinala como **acoso sexual** “todo comportamento verbal, non verbal ou físico non desexado, de índole sexual, realizado co propósito ou efecto de atentar contra a dignidade dunha persoa, en particular cando se crea un entorno intimidatorio, hostil, degradante, humillante ou ofensivo”. Pola súa banda, o **acoso por razón de sexo** é aquel comportamento tamén non desexado e co mesmo propósito ou efecto que o sexual, pero realizado “en función do sexo dunha persoa”. Por último, o **acoso por razón de orientación sexual e identidade de xénero** é o comportamento que “en función da orientación sexual ou identidade de xénero dunha persoa, persigue atentar contra a súa dignidade e/ou crear un espazo intimidatorio, hostil, degradante, humillante, ofensivo ou segregador”.

[↩ Ir ao sumario](#)

Milena Villar considera necesaria unha formación deste tipo para o alumnado da EDIUS porque “para poder previr e atallar esta problemática é fundamen-

tal a formación”. Engade que é fundamental que as diversas persoas que forman parte da comunidade universitaria “sexan capaces de recoñecer os distintos comportamentos constitutivos de acoso e que dispoñan dos recursos e das ferramentas necesarias para poder actuar en caso de que teñan lugar”. Neste caso, trátase dunha formación dirixida ao alumnado que está realizando os seus estudos de doutoramento, pero estanse a levar a cabo actividades formativas dirixidas tanto a alumnado como a PDI e PAS.

Preguntada sobre se é a USC un entorno seguro, a profesora sinala que é difícil de responder a esta cuestión “cando a meirande parte da comunidade universitaria non era consciente, tal como se reflexa nas investigacións realizadas, de ter sufrido algún tipo de acoso, debido a ese descoñecemento xeneralizado sobre o que é o acoso sexual, por razón de sexo, orientación sexual ou identidade de xénero”.

As investigacións realizadas na universidade compostelá conclúen que tanto PDI, PAS e alumnado consideran que os colectivos que teñen mais risco de sufrir acoso son o colectivo LGBTI+ e o colectivo de mulleres.

Villar Varela explica cales son as competencias que se poden adquirir para previr estes fenómenos. Fundamentalmente fai referencia ás competencias vencelladas ao saber -en especial ao recoñecemento das situacións de acoso-, ao saber facer - a ser capaces de previlo e posuír ferramentas para actuar ante a súa presenza-, e ao saber ser e estar - desenvolvendo en toda a comunidade competencias socio-emocionais vencelladas á prevención do fenómeno.

Ante unha situación de acoso propia ou allea, calquera membro da comunidade universitaria debe, en primeiro lugar e tal e como recolle o protocolo, poñelo en coñecemento da Oficina de Igualdade de Xénero (OIX) da USC. A denuncia ante a OIX deberá realizarse por escrito e conterá unha descrición dos feitos denunciados, coa identificación da persoa denunciante e da denunciada. Deste xeito, será presentada por rexistro, a través da Sede Electrónica da USC ou por calquera dos medios previstos na lexislación reguladora do procedemento administrativo, no seu caso en sobre pechado que garanta a intimidade das persoas afectadas.

Para Milena Villar é difícil saber se a xente nova é máis ou menos permisiva con este tipo de comportamentos. “Por unha banda, vemos unha sociedade e unha xuventude máis concienciada e sensibilizada co fenómeno, pero, por outra banda, tal e como nos revelan as investigacións previas realizadas, percíbese un aumento da violencia de control, especialmente na adolescencia”, explica. En calquera caso, engade, nesta comunidade universitaria, as conclusións obtidas revelan que tanto PDI, PAS e alumnado observan e viven situacións semellantes, “sendo comportamentos como o humor sexista e tráfobo algúns dos comportamentos de acoso mais reiterados nos tres colectivos”.

EDIUS NOVAS

Xescampus terá un novo módulo para presentar as teses de doutoramento

Na segunda metade do mes de marzo entrará en funcionamento un novo módulo de tese de doutoramento dentro da aplicación Xescampus. Esta novidade supón unha mellora importante a todos os niveis de usuario xa que axiliza o procedemento de presentación da tese de doutoramento e permite a interconexión dos diferentes axentes implicados, pero sen saír da aplicación Xescampus.

A incorporación do novo módulo non supón en ningún caso un cambio no procedemento xa que se mantén o mesmo diagrama de fluxo que até o de agora.

Cabe lembrar que o actual proceso foi un sistema ideado para que, durante a pandemia pola Covid-19, os doutorandos e doutorandas puideran seguir presentando e defendendo as súas teses. O novo módulo acarreará varias vantaxes con respecto ao actual funcionamento:

- O inicio da presentación da tese farase a través da Secretaría Virtual do alumnado (SVA) e, polo tanto, desaparecerá a presentación por sede electrónica a través dun formulario. No inicio da presentación, a persoa doutoranda contará cun amplo espazo para subir toda a documentación, a mesma que até agora, e **a súa a tese de doutoramento** que será a versión definitiva e contará co formato establecido pola USC. Esta forma de presentación presenta outro gran avance ao permitir que desapareza a necesidade de que a/o doutoranda/o teña **sinatura electrónica**. A persoa doutoranda recibirá avisos a través da súa SVA a medida que a súa tese vaia pasando polas diferentes etapas.
- O perfil autorizado dende a Secretaría Virtual do Profesorado (SVP) recibirá unha alerta sobre o inicio da presentación da tese de doutoramento, terá acceso á documentación e poderá realizar a resolución para, a continuación, do trámite na propia SVP. Tamén poderá ver as solicitudes de defensa dos/as doutorandos/as e consultar as solicitudes pendentes de resolución.
- A persoa coordinadora do programa de doutoramento, que tamén é a presidenta da CAPD, recibirá unha alerta e resolverá, tamén, a través da súa SVP. Asemade poderá ver as solicitudes de defensa dos/as doutorandos/as e consultar as solicitudes pendentes de resolución.
- O persoal de apoio recibirá un correo indicándolle o inicio deste trámite. A través do novo módulo de tese iniciará a xestión administrativa da solicitude, que segue o mesmo procedemento que o realizado até o momento. En Xescampus poderá supervisar e validar toda a documentación incorporada pola persoa doutoranda.
- A EDIUS, a través da aplicación, comunicará á persoa doutoranda, directores/as, ao programa de doutoramento e aos membros do tribunal a autorización da defensa da tese e o nomeamento dos membros do tribunal, que terán á súa disposición a tese de doutoramento subida pola persoa doutoranda na súa SVA.
- A xestión da acta, así como a finalización do expediente, farase tamén a través deste módulo.

 [Ir ao sumario](#)

EDIUS **NOVAS**

Seguimento e avaliación anual

O seguimento do labor de investigación dos doutorandos e doutorandas será avaliado anualmente pola Comisión Académica de cada Programa de Doutoramento a través da valoración do Documento de Actividades e do desenvolvemento do Plan de Investigación.

Previamente, o/a titor/a director/a que figura como perfil autorizado debe aceptar ou non as actividades da persoa doutoranda e, posteriormente, xerar o seu informe. Unha vez emitido o informe polo perfil autorizado, o/a coordinador/a do programa de doutoramento trasladará a avaliación da Comisión Académica á aplicación para que conste no expediente do doutorando nos termos de positiva ou negativa.

No caso dunha avaliación negativa, o doutorando ou doutoranda volverá ser avaliado no seguinte curso. No caso de dúas avaliacións negativas en cursos consecutivos, o/a doutorando/a será dado de baixa do Programa de Doutoramento de forma definitiva. Os investigadores e investigadoras que tiveran avaliación negativa por primeira vez no curso 2022-2023, serán novamente avaliados no vindeiro curso

2023-2024 nas datas que se determinen, e de ser esta nova avaliación negativa, causarán baixa no programa.

Os prazos para realizar os informes anuais (Perfís Autorizados e CAPD) serán establecidos por cada Programa de Doutoramento, tendo en conta que en todo caso deben estar realizados antes do 30 de setembro de 2023. O prazo para que o alumno ou alumna formule alegacións será de 10 días hábiles dende a emisión do Informe de avaliación anual.

Os doutorandos e doutorandas matriculados por primeira vez neste curso académico na primeira convocatoria teñen até o 11 de abril de 2023 para presentar a través da súa Secretaría Virtual o seu Plan de Investigación. No caso do alumnado matriculado na segunda convocatoria, o prazo finaliza o 31 de xullo deste ano.

O prazo límite para a incorporación de actividades no documento de actividades correspondentes ao curso 2022/23 remata o 30 de xuño de 2023 para todos os doutorandos e doutorandas.

[↩ Ir ao sumario](#)

3MT®

Aberto o prazo para concursar no II *Three Minute Thesis* (3MT) da USC

O 1 de marzo abriu o prazo para cumprimentar a ficha de inscrición e enviar os vídeos para participar na segunda edición do *Three Minute Thesis* organizado pola EDIUS. As persoas interesadas poderán facer a inscrición e enviar o material até o 5 de maio de 2023 ao seguinte [endereço](#).

Iniciado pola Universidade de Queensland en 2008, 3MT cultiva as habilidades de comunicación académica, de presentación e de investigación dos estudantes. O concurso apoia a capacidade dos doutorandos e doutorandas para explicar eficazmente a súa investigación en tres minutos nunha linguaxe adecuada para un público non especializado. **Neste vídeo** poderás ver e coñecer as normas básicas do concurso da USC.

O requisito para participar nesta segunda edición do 3MT da EDIUS é ter estado matriculado nun programa de doutoramento da USC no curso 2022/2023 e non ter defendido a tese.

[↩ Ir ao sumario](#)

Máis información sobre os criterios de avaliación, premios e xurado e outras normas do 3MT na [seguinte ligazón](#).

ENTREVISTA

Marta Rodríguez Castro e Roi Méndez Fernández

Marta Rodríguez Castro e Roi Méndez Fernández imparten unha formación sobre o pitch audiovisual, vinculado ao concurso *Teses en Tres Minutos*

«Temos que desprendernos da ambición de contalo todo e quedarnos co máis relevante para a nosa audiencia»

Three Minute Thesis: O pitch como ferramenta para unha comunicación científica eficaz é o título do curso que os días 6 e 7 deste mes de marzo impartirán os profesores Marta Rodríguez Castro e Roi Méndez Fernández. Trátase dunha formación estreitamente relacionada co concurso de comunicación 3MT que por segundo ano consecutivo organiza a EDIUS. Esta competición reta ao estudiantado de doutoramento a consolidar as súas hipóteses, obxectivos e ideas así como a validez e importancia dos resultados da súa investigación, e a presentalos de xeito claro e conciso, en menos de tres minutos e empregando unicamente os recursos propios da oratoria e da retórica.

No ámbito da investigación, que características básicas debe ter un pitch audiovisual para ser eficaz?

O que debemos procurar conseguir neste tipo de comunicacións é a máxima claridade. No campo da investigación estamos acostumadas a explicar o noso traballo con moito detalle, xustificando cada decisión que imos dando e marcando tamén os nosos límites. No formato do pitch audiovisual o que debe primar non é tanto a transparencia do proceso investigador como a transmisión do valor da nosa investigación e a posible transferencia dos resultados ao día a día de forma clara, concisa e que sexa capaz de captar a atención da nosa audiencia.

Que importancia ten a divulgación dentro do traballo científico?

A divulgación é esencial para que a investigación que facemos poida ter un impacto directo na sociedade. É tamén unha maneira de visibilizar o noso traballo ao mesmo tempo que melloramos a educación científica da sociedade. Ademais, como investigadores e investigadoras dunha universidade pública temos tamén a responsabilidade de esforzarnos para que os avances que facemos gracias á financiación pública cheguen á cidadanía.

Cales son as principais estratexias para unha comunicación científica eficiente?

Debemos partir sempre de ter claro cal é a idea principal que queremos comunicar. A partir de aí, teremos que identificar de que maneira pode-

remos conseguir a atención do noso público (unha anécdota persoal, algún feito da actualidade) e buscar como traducir a nosa linguaxe científica a outra máis cotiá.

Están sendo realmente os medios de comunicación aliados da divulgación científica?

Penso que é difícil dar unha resposta global, xa que aínda hai medios que empregan a información científica só cando esta pode ter un enfoque morboso ou sensacionalista, a modo de clickbait. Con todo, creo que actualmente o xornalismo científico goza de moi boa saúde, temos profesionais cunha gran formación e as posibilidades que ofrecen os novos medios para a divulgación científica están sendo moi ben explotadas.

Este curso vai ligado ao concurso Teses en Tres Minutos que a EDIUS organizou por primeira vez o ano pasado. Detectastes que había un problema entre o estudiantado de doutoramento para transmitir os seus coñecementos?

O que vimos na primeira edición do concurso foi que, en xeral, non estamos acostumados a presentar o noso traballo ante públicos non especializados. Preparar unha presentación para un congreso xa nos pode supoñer un desafío pola limitación temporal, e iso que aí podemos empregar unha linguaxe hiperespecializada. Mudar esa dinámica para unha na que o tempo é aínda máis escaso e no que temos que adaptar a linguaxe non é sinxelo. Aínda así, o nivel dos e das participantes foi estupendo, vimos moita creatividade e un gran potencial comunicativo.

Na formación falaredes da edición non lineal básica de vídeo. En que consiste?

A edición de vídeo non lineal é a empregada en case todos os softwares de edición de vídeo modernos. A súa principal característica é a dispoñibilidade dunha ou máis pistas de son e

«Temos tamén a responsabilidade de esforzarnos para que os avances que facemos gracias á financiación pública cheguen á cidadanía»

vídeo polas que o editor se pode mover libremente e nas que se poden combinar diferentes contidos (ímaxe fixa, son, vídeo, efectos, etc.) de cara a obter a montaxe final desexada. Denomínase non lineal como contraposición á edición analóxica lineal na que era preciso realizar a gravación das secuencias na orde na que ían ser incluídas na montaxe final.

Calquera tese de doutoramento se pode resumir en tres minutos?

Nada é imposible. Temos que desprendernos da ambición de contalo todo e quedarnos co máis relevante para a nosa audiencia. Depurando e preparando ben o noso discurso é posible condensar unha tese en tres minutos. É, ademais, un exercicio de síntese moi interesante que pode axudar aos propios doutorandos e doutorandas a focalizar cal é o núcleo principal da súa investigación, xa que este foco pode perderse no remuíño do día a día e convén recordalo de cando en vez.

E é posible que sexa entendible incluso para os máis profanos na materia?

Ese é o noso gran reto. Un concepto que a nós nos pode parecer moi obvio pode resultar totalmente alleo ao público xeral, ou mesmo a profesionais doutras áreas do coñecemento. Neste curso, ao xuntármonos investigadoras e investigadores de campos moi diferentes, poderemos testar se unha idea ou un discurso se entende ou se precisa que o adaptemos un chisco máis, pero o noso obxectivo é poder comunicar a nosa investigación doutoral ante calquera tipo de público.

 [Ir ao sumario](#)

**Agustín
Merino García**

Doutor pola
Universidade
de Santiago de
Compostela

*«O Doutoramento
en Agricultura e
Medioambiente
para o Desenvolve-
mento-DIAMD cén-
trase en países que
sofren insegurida-
de alimentaria e
importantes crises
demográficas»*

↩ [Ir ao sumario](#)

OPINIÓN

O doutoramento para o desenvolvemento para reforzar as estruturas e capacidades en investigación e innovación en países vulnerables

Actualmente, nas universidades europeas ofrécese o Doutoramento Industrial como estratexia para beneficiar o sector produtivo da contribución científica. Dunha forma similar, unha posible Mención de Doutoramento para o Desenvolvemento sería útil para recoñecer os singulares impactos deste tipo de formación en países con limitacións na investigación e innovación. Neste contexto, diferentes organismos internacionais coinciden na necesidade de aumentar as capacidades de innovación e o acceso ás novas tecnoloxías para realizar un aproveitamento sostible e xusto dos seus recursos neses países. Este concepto correspóndese, entre outros moitos, cos esforzos da cooperación universitaria ao desenvolvemento, como o Programa Desenvolvemento de Capacidades de *Erasmus +*.

En sintonía con estas recomendacións, o **Doutoramento en Agricultura e Medioambiente para o Desenvolvemento-DIAMD** céntrase en países que sofren inseguridade alimentaria e importantes crises demográficas. O programa tamén aborda os retos que o sector agropecuario está sufrindo co cambio climático así como a emerxencia das enfermidades zoonóticas que van emerxer nos próximos anos, e o descoñecemento das medidas hixiénicas que configuran o concepto One Health. En moitos destes países, os recursos non son suficientes para a súa poboación en crecemento. Pero é paradóxico o feito de que en moitos casos esta situación xérase pola deforestación e degradación ambiental para abastecer de alimentos e materias primas aos países ricos. O cambio climático, xerado en boa parte pola actividade deses países ricos, acentúa esas vulnerabilidades.

No DIAMD foméntanse os proxectos de investigación de calidade para contribuír a resolver os maiores retos agrícolas, ambientais e sociais definidos polos propios axentes sociais neses países. Dunha forma similar ao Doutoramento Industrial, o impacto desta investigación sobre a sociedade, asegúrase mediante a directa colaboración coas institucións educativas deses países. Con elas establécese unha estratexia de fortalecemento de estruturas e capacidades de investigación e innovación. Para reforzar este impacto, os proxectos realízanse nun espazo colaborativo internacional de universidades e centros de investigación (no noso caso participan máis de 10 países). Desde 2013, desenvóléronse máis de 60 proxectos que serviron para xerar líderes de innovación nesas rexións e que están a impulsar proxectos de gran envergadura.

O DIAMD é un exemplo de como a formación doutoral contribúe a reforzar a investigación e innovación en agricultura e medioambiente, pero, sen dúbida, esta experiencia pode extrapolarse a outros campos como a saúde, a educación, as humanidades ou a enxeñaría.

EDIUS **NOVAS**

Publicada a proposta provisoria dos Premios Extraordinarios 2020-2021

Xa están publicados no Taboleiro Electrónico de Anuncios da USC e na páxina web da EDIUS os acordos dos tribunais avaliadores coas listaxes provisionais dos Premios Extraordinarios para as teses defendidas no curso 2020-2021. Os traballos de doutoramento que optan a este galardón tiveron que ser defendidos no período comprendido entre o 1 de setembro de 2020 e o 31 de agosto de 2021 e obter a cualificación de “sobresaliente” con mención “*cum laude*” e que a suma das puntuacións emitidas polos membros do tribunal na súa valoración da tese de doutoramento para os premios extraordinarios sexa igual ou superior a 12 puntos. As listaxes provisionais dos Premios Extraordinarios poden consultarse accedendo á [web da EDIUS](#). O prazo de presentación de alegacións finalizou o 24 de febreiro.

Tras a finalización do prazo de presentación de alegacións, os tribunais avaliadores volverán a reunirse para, no seu caso, valorar as posibles alegacións recibidas e realizar a proposta definitiva de concesión dos premios. Esta proposta será ratificada pola Comisión Executiva da EDIUS antes de ser enviada ao Consello de Goberno da USC para a concesión definitiva dos galardóns, tal e como consta na [convocatoria](#).

Na convocatoria deste ano daranse un total de 34 premios, distribuídos nas catro grandes áreas do seguinte xeito:

- Artes e Humanidades : 5
- Ciencias Sociais e Xurídicas: 7
- Ciencias e Enxeñarías: 11
- Ciencias da Saúde: 11

O prazo para a presentación de solicitudes estivo aberto entre o 18 e o 31 de outubro do pasado ano.

Na convocatoria deste ano, existen subáreas nas que, por existiren candidatos/as cuxas puntuacións totais superaban os 50 puntos, aplícase a fórmula de ponderación establecida no apartado 2 do Anexo II Criterios xerais e específicos de valoración para o Premio Extraordinario do curso 2020/21.

[↩ Ir ao sumario](#)

EDIUS NOVAS

Aberta a inscrición para as sesións de Conversas do CLM

Inglés, francés e checo son os idiomas que se ofertan no marco das Conversas do Centro de Linguas Modernas (CLM) da USC, sesións de conversación dirixidas por profesorado e orientadas á práctica da expresión e a interacción oral, nas que se afianzan estruturas lingüísticas, repásase vocabulario, mellórase a pronuncia e gáñase en fluidez. Os requirimentos para solicitar praza poden consultarse [na web do CLM](#).

Segundo a lingua e o nivel, os encontros poden des-

envolverse de xeito presencial nas aulas da USC, cun máximo de até seis alumnos e alumnas, ou en liña a través de MS Teams con catro integrantes, alén do profesorado especializado.

As persoas interesadas en formalizar a súa inscrición e que non teñan o nivel asignado polo CLM, terán que facer un test de nivel por internet ou unha titoría de acceso. Deberán enviar un correo electrónico a clm@usc.gal e inscribirse no test dende a [secretaría virtual da USC](#).

EDIUS NOVAS

Tres estudos da USC, recoñecidos no marco dos Premios de Investigación Ernesto Viéitez Cortizo 2022

A Real Academia Galega de Ciencias (RAGC) recoñece, no marco dos Premios de Investigación Ernesto Viéitez Cortizo 2022, aos investigadores e investigadoras da USC que lograron modificar moléculas individuais, un achado con múltiples aplicacións na medicina e na industria, como a distribución intelixente de fármacos. O proxecto que foi premiado na modalidade de investigadores/as sénior recaeu no equipo liderado por Diego Peña, do Centro de Investigación en Química Biolóxica e Materiais Moleculares da USC (CiQUS), xunto a investigadores/as de IBM en Zúric e das Universidades de Oxford, King Abdullah de Arabia Saudita e Regensburg (Alemaña).

A RAGC premiou tamén, na categoría de investigadores/as mozos/as, un traballo destinado á detección de desinformación relacionada coa saúde nos medios en liña, liderado por Marcos Fernández, do Centro

Singular de Investigación en Tecnoloxías Intelixentes da USC (CiTIUS). Ademais, outorgouse unha mención honorífica na modalidade de promoción de mozos/as investigadores/as a un traballo sobre o rexeitamento da poboación ao uso da auga reciclada. Os/as autores/as, coordinados/as por Sergio Vila, desenvolven o seu labor no Centro Interdisciplinario de Investigación en Tecnoloxías Ambientais da USC (CRETUS) e na Facultade de Psicoloxía da institución compostelá.

Os Premios de Investigación Ernesto Viéitez Cortizo 2022 están destinados a promover e recoñecer a investigación no eido das matemáticas, física e ciencias da computación; química e xeoloxía; bioloxía e ciencias da saúde; ciencias técnicas; e ciencias económicas e sociais, todas elas integradas na RAGC.

Podese atopar máis información [nesta ligazón](#).

 [Ir ao sumario](#)

EDIUS NOVAS

EDIUS-Conecta, un programa de actividades para alumnado e profesorado para fornecer o traballo en equipo e coñecer as ferramentas de innovación

A EDIUS presenta **EDIUS-Conecta**, un novo programa que ten como obxectivo achegar ao alumnado e profesorado ferramentas de innovación e traballo en equipo que permitan competir nun contorno tan cambiante como o actual.

Despois do éxito do concurso 3MT da pasada edición, a Escola de Doutoramento da USC propón este curso como un programa piloto baseado en cinco eixos e no que os actores principais son o alumnado e profesorado.

EDIUS-Conecta desenvolverá ao longo deste curso catro accións: “*Hackthon Social-Tech*”, un “*Sprint de Innovación*”, uns “Almorzos formativos con...” e o “*EDIUS Mentoring*”.

HACKATHON SOCIAL-TECH

A programación do EDIUS-Conecta arrancou os pasados días 24 e 25 de febreiro. O edificio EMPRENDIA, do Campus Vida de Santiago, acolleu o “*Hackathon Social-Tech*”, un programa intensivo enfocado a adquirir novas habilidades de innovación e traballo en equipo, dende un enfoque práctico e orientado á acción. Para isto, aplicaron metodoloxías de innovación á resolución dun reto, de xeito colaborativo e a través do formato *hackathon* (termo que resulta da unión dos conceptos ‘maratón’ e ‘*hacker*’).

Este *hackathon* constou de dúas xornadas intensivas nas que os participantes avanzaron dende a proposta do reto até a definición, prototipado e presentación das solucións finais. A iniciativa estivo organizado polo **LIESGA**, Laboratorio de Innovación e Emprendemento Social da USC, e quixo involucrar aos estudantes no desenvolvemento de solucións aos retos que plantexan os Obxectivos de Desenvolvemento Sostible (ODS) a través da tecnoloxía.

SPRINT DE INNOVACIÓN

O concepto de *Design Sprint* foi desenvolvido por *Google Ventures* para solucionar retos ou problemas nun período curto de tempo, de forma transversal e colaborativa. Unha experiencia de innovación aberta que permite crear e validar ideas centradas no usuario en apenas 4 días.

O “*Sprint de Innovación*” organizado pola EDIUS celebrárase no mes de maio e pretende involucrar a coordinadores/as e estudantes de doutoramento na resolución dun reto empresarial real, plantexado por empresas ou administracións da súa contorna, contribuindo así a impulsar a innovación,

 [Ir ao sumario](#)

fomentar a transferencia de coñecemento e reforzar os vínculos da USC coa comunidade local.

A proposta está deseñada para estudantes e coordinadores/as de doutoramento que queren aprender un novo enfoque de innovación para poder aplicalo aos seus proxectos. Non é preciso ter coñecementos específicos nin formar parte de ningún grupo para participar. Os equipos serán formados o primeiro día en función dos retos e dos/as participantes.

O programa consta de catro xornadas de traballo intensivas durante as cales, partindo dos retos propostos por dúas empresas/entidades locais, estudantes e coordinadores/as traballarán de forma conxunta para crear solucións innovadoras, seguindo un proceso de innovación estruturado dende a oportunidade até a solución.

Día 1: Comprender

Data: 9 de maio, de 13:00 a 15:00 horas

OBXECTIVO: presentación do reto por parte das empresas, análise do contexto e identificación de oportunidades.

Cada unha das empresas participantes exporá o reto ou problema e o contexto do mesmo. De seguido, os grupos de traballo farán unha análise para identificar oportunidades que axuden á súa resolución.

Día 2: Idear

Data: 16 de maio, de 13:00 a 15:00 horas

OBXECTIVO: proposta de ideas para aproveitar as oportunidades identificadas e deseño da solución.

Traballarase en grupo para xerar ideas centradas no usuario e seleccionar as que mellor se axeiten aos criterios propostos pola organización.

Día 3: Prototipar

Data: 23 de maio, de 13:00 a 15:00 horas

OBXECTIVO: desenvolver un prototipo da idea ou ideas seleccionadas na fase anterior.

Cada grupo elaborará un prototipo da solución identificada que servirá para validala coa organización e cos usuarios finais.

Día 4: Validar · Pitch final

Data: 30 de maio, de 12:00 a 13:30 horas

OBXECTIVO: presentación das solucións ás empresas en formato *pitch*.

Nesta última xornada, as empresas participantes escoitarán as solucións desenvolvidas polos grupos de traballo e aportarán o seu punto de vista nun espazo aberto de debate.

O **equipo responsable** do *Sprint* de Innovación está integrado por Noelia Rodríguez Yáñez e Beatriz García Cibreiro. Noelia Rodríguez conta cunha ampla traxectoria internacional de máis de 19 anos. Centra a súa actividade profesional na formación e asesoramento a entidades empresariais e educativas nas áreas de Innovación estratéxica, deseño de negocio (*Business Design*) e emprendemento. Pola súa banda, Cibreiro é xornalista, formadora e emprendedora. Desenvolve o seu labor profesional como consultora especializada na comunicación corporativa.

ALMORZOS FORMATIVOS CON...

A EDIUS e a USC crearon o programa “Almorzos formativos con...” como punto de encontro para o profesorado no que compartir experiencias e coñecer novas ferramentas e accións a través de profesionais en materia de innovación, transferencia, novas metodoloxías ou comunicación. Trátase de coñecer o que se está a facer noutros lados, compartir tempo con profesionais do mesmo ámbito, estar ao día nas metodoloxías e ferramentas de traballo en equipo e xestión de persoas. Todas elas son habilidades necesarias para obter mellores resultados no ámbito académico.

Serán cinco sesións de dúas horas, con carácter presencial nas que as persoas inscritas poderán coñecer, aprender e conversar sobre diferentes temáticas a través dos/as poñentes invitados/as. Cada sesión consta de tres partes: introdución cunha pílula formativa, espazo de debate e xeración de ideas, e un pequeno almorzo/encontro no que poder seguir compartindo os temas do debate.

O programa consta de cinco xornadas divididas da seguinte maneira:

1. Liderado relacional para a xestión de equipos. Imparte **Esther Trujillo**

| 16 de marzo, de 10:00 a 12:00 horas, no Centro de Formación da EDIUS do Parque de Vista Alegre, Santiago.

2. Innovación e transferencia. Imparte **Noelia Rodríguez**

| 13 de abril, de 10:00 a 12:00 horas, no Centro de Formación da EDIUS do Parque de Vista Alegre, Santiago.

3. Claves para a comunicación con éxito en equipos. Imparte [Beatriz García Cibreiro](#)

| 27 de abril, de 10:00 a 12:00 horas, no Centro de Formación da EDIUS do Parque de Vista Alegre, Santiago.

4. Metodoloxías innovadoras na aula e equipos de traballo. Imparten Noelia Rodríguez, Beatriz G. Cibreiro e Silvia Penón

| 11 de maio, de 10:00 a 12:00 horas, no Campus de Lugo.

5. Xestión de persoas e interculturalidade. Casos de éxito: USC, HES-SO (Suíza), UCM(Madrid)

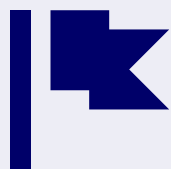
| 25 de maio, de 10:00 a 12:00 horas, nas instalacións da EDIUS.

EDIUS MENTORING

Trátase dun programa piloto que consistirá na creación das bases para un programa de acompañamento para doutorandos e doutorandas. Esta acción está rematando o proceso de definición e darase a coñecer proximamente a data na que se levará a cabo e o lugar exacto.

[↩ Ir ao sumario](#)

Formación

Actividades Marzo 2023

Bases de datos relacionais e non relacionais para investigación en Artes e Humanidades, Ciencias Sociais e Xurídicas

6, 8, 10, 13 e 15 de marzo de 2023

Aula de formación da EDIUS, Edificio CEA, Parque de Vista Alegre

Matrícula: do 20 ao 27 de febreiro de 2023

Horario: de 12:00 a 14:00h

Three Minute Thesis: O pitch como ferramenta para unha comunicación científica eficaz

6 e 7 de marzo de 2023

Facultade de Ciencias da Comunicación (Campus Norte)

Matrícula: do 20 ao 27 de febreiro de 2023

Horario: de 16:00 a 20:00

Introdución á xeostatística en R

9, 16 e 23 de marzo de 2023

Presencial e síncrono a través de MS Teams (3 sesións sincrónicas de 4 horas + 3 horas de traballo individual). Campus de Lugo

Matrícula: do 23 de febreiro ao 2 de marzo de 2023

Horario: de 9:30-13:30

Deseño e preparación de presentacións

10 marzo, 9:30-13:30 Presencial; 17 marzo, 9:30-13:30 online; 24 marzo, 9:30-13:30 online

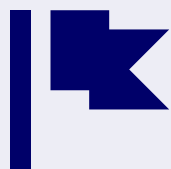
Aula de la Biblioteca Universitaria de Lugo (10 marzo) e online (17 e 24)

Matrícula: do 24 de febreiro ao 3 de marzo de 2023

Horario: de 9:30 a 13:30h

[Ir ao sumario](#)

Formación

Actividades Marzo 2023

Deseño e edición de materiais para presentacións escritas

15, 16, 20 e 21 de marzo de 2023

Aula de formación da EDIUS, Edificio CEA, Parque de Vista Alegre

Matrícula: do 1 ao 8 de marzo de 2023

Horario: de 9:30-13:30

Coñecemos o “Protocolo de acoso sexual e acoso por razón de sexo, orientación sexual e identidade de xénero na USC”: achegamento, análise, acompañamento e reflexións

15, 17 e 22 de marzo de 2023

Aula 5, Facultade de Ciencias da Educación (Campus Vida)

Matrícula: do 1 ao 8 de marzo de 2023

Horario: 15 de marzo de 16:00 a 20.00 horas; 17 de marzo de 10:30a 12:00 horas; 22 de marzo de 16:00 a 18:30 e 2 horas non presenciais para a realización da tarefa

Introdución á análise espacial e á econometría espacial con R

17, 22, 24 de marzo de 2023

Actividade ONLINE, usando Microsoft TEAMS

Matrícula: do 3 ao 10 de marzo de 2023

Horario: de 10:30 a 12:00h

EDIUS NOVAS

Ferramentas para mellorar as presentacións orais e escritas

A EDIUS organiza este mes de marzo dous cursos sobre *Deseño e preparación de presentacións*, un no campus de **Santiago** (15,16, 20 e 21 de marzo) e outro no de **Lugo** (10, 17 e 24 de marzo). As formacións teñen como obxectivo poñer a disposición do estudiantado de doutoramento o coñecemento básico e a presentación das ferramentas adecuadas para realizar o deseño dunha edición oral ou escrita, clara e atractiva. O prazo de inscrición en ambos cursos remata nos primeiros días deste mes.

O obxectivo principal é conseguir unha comunicación eficaz que permita aos doutorandos e doutorandas transmitir os seus coñecementos á sociedade no seu conxunto. Falamos cos cinco profesores que van impartir estes cursos para que nos contestasen a dúas preguntas sobre a preparación de presentacións:

1 Que hai que ter en conta á hora de deseñar e preparar presentacións?

2 Que é o que nunca debemos facer?

CURSO DE SANTIAGO

Ángel Vizoso García
Profesor do
Departamento de CC.
da Comunicación

1 Coido que o máis importante é ter moi claro que é o que queremos contar e, sobre todo, identificar o que non queremos contar por non ser interesante ou por carecer de tempo. Coma noutros moitos contextos, aquí tamén funciona iso de “menos é máis”. Aquela presentación que traslade a información esencial para coñecer a nosa investigación e que, ademais, deixe a porta aberta a coñecelo máis a fondo ou a seguilo de preto terá sempre moitas garantías de éxito.

2 A principal “bandeira vermella” para unha presentación derivada dun proceso de investigación é querer contalo absolutamente todo. O tempo de atención de calidade é un ben escaso e por iso temos que facer unha selección daqueles elementos que son vitais para comprender o noso traballo. Buscar falar de absolutamente todo rematará con presentacións moi cargadas de todo tipo de materiais e a necesidade de falar máis alá do tempo que se nos outorgue.

[↩ Ir ao sumario](#)

1 Que hai que ter en conta á hora de deseñar e preparar presentacións?

2 Que é o que nunca debemos facer?

Elena Gómez Rocha
Socia Cofundadora
e Brander en Nudo
Brands Coop. V

1 Que o deseño debe ser o noso aliado. Debemos enfrontarnos á páxina en branco dunha forma organizada, tendo claro que imos contar, quen vai recibir esa información e que formato imos empregar. O máis intelixente é primar a sinxeleza nas nosas eleccións. O minimalismo e a sinxeleza no deseño de presentacións poden axudarnos a transmitir a mensaxe de maneira máis clara e efectiva. Ao reducir a cantidade de elementos na diapositiva, enfocámonos nos puntos máis importantes. Menos é, a miúdo, máis. Pero esta é, quizais, unha das tarefas máis difíciles, porque te obriga a ir ao gran e a ter moi claro o que vas contar. Por suposto que co deseño non imos conseguir que o contido sexa mellor, pero si que poderemos potenciar a curiosidade das persoas e axudar a que sexa entendido máis facilmente.

2 Querer contar todo e sobrecargar de información e recursos unha diapositiva. Cando falamos de deseño, non falamos de empregar absolutamente todo o que temos ao noso alcance, senón de empregar aquilo que nos axude a comunicar mellor e máis claramente unha idea.

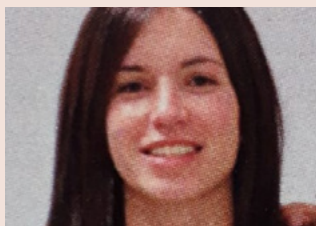
Juanjo García Soriano
Socio Cofundador e
Director Creativo de
Nudo Brands Coop. V

1 Hai varias cousas que debemos ter en conta á hora de deseñar unha presentación, pero o primeiro que temos que saber é a quen vai dirixida. De nada nos serve comezar a deseñar sen saber que persoas a van recibir, pero, ademais de analizar a súa audiencia, tamén debemos ter en conta onde ou como se vai desenvolver. Só se analizamos isto, desde un principio, poderemos crear unha boa presentación útil e eficaz.

2 Empezar a deseñar sen pararte a pensar. Temos que deixar de lado ese ímpeto que nos aparece cada vez que temos que preparar un documento gráfico. Tendemos a pensar na forma, pero antes debemos ter ben organizado e definido o contido que queremos comunicar. Cales son as necesidades que temos, a que queremos dar resposta ou solución, que queremos transmitir de forma clara... Ao final, o deseño dunha presentación non debe ser só estética, senón tamén funcional. E isto só se consegue parando, observando e analizando antes de comezar a executar.

1 Que hai que ter en conta á hora de deseñar e preparar presentacións?

2 Que é o que nunca debemos facer?

**María Sol
Arias Vázquez**
Grupo COPAR USC

1 A boa organización da información que se vai transmitir e a preparación das presentacións en función do público ao que van dirixidas, especialmente no relativo á linguaxe e ó formato que hai que empregar. Para captar a atención do público a creatividade no deseño para conseguir un traballo atractivo visualmente non é incompatible co rigor científico.

2 Non ensaiar a presentación antes do día da exposición. É fundamental presentar a colegas o traballo previamente para comprobar que todo se entende e melloralo no posible coas súas recomendacións.

**Cristiana
Cazapal Monteiro**
Profesora do Departamento de Patoloxía Animal da USC

1 O mais importante é ter claro a información que queremos transmitir á audiencia, adecuando a linguaxe segundo o tipo de público ao que vai dirixido. É tamén moi importante adecuarse ao tempo dispoñible.

2 Nunca se pode sobrecargar a presentación de información, xa sexa texto ou imaxes, pois é difícil para os oíntes seguir as diapositivas cando hai tanta información, e poden acabar por perder o interese.

Teses

Febreiro 2023

La fraseodidáctica del español como lengua extranjera a sinohablantes: estudio del manual Español Moderno y propuesta de un glosario didáctico de locuciones

LIQUN WANG

Director/es: María Isabel González Rey

PD: Lingüística

Data: 01/02/2023 - Virtual

Resumo:

La tesis tiene como objetivo general indagar el tratamiento de las UF en el Nuevo Español Moderno (NEM) y ofrecer posibles soluciones a los problemas detectados para facilitar la didáctica del componente fraseológico del español en el contexto chino. Basándose en algunas teorías destacadas sobre la fraseodidáctica a alumnos extranjeros y el corpus del Mínimo fraseológico locucional de ELE, de Valero Fernández (2019), se evalúa el tratamiento dado a las locuciones en el manual desde aspectos como cantidad y tipología de las UF, su distribución, selección, presentación, repetición y práctica en los cuatro tomos analizados. A la vista de los resultados de dicho análisis, se elabora un glosario fraseodidáctico para facilitar la enseñanza-aprendizaje de las locuciones más relevantes del manual.

A innovación e a tecnoloxía nos Medios de Servizo Público Europeos Post-Covid: Automatización, Verificación e Co-creación para o desenvolvemento corporativo e social

MARTÍN VAZ ÁLVAREZ

Director/es: Francisco Manuel Campos Freire, José Miguel Tüñez López

PD: Comunicación e Información Contemporánea

Data: 03/02/2023 - Presencial

Resumo:

O obxecto desta investigación é o rol da innovación e a tecnoloxía na era post-covid nas radiotelevisións públicas de Europa e debuxa a posición da tecnoloxía respecto ao tipo de relación que demandan os usuarios cos medios na actualidade e a linguaxe común que buscan. Isto inclúe o uso da Intelixencia Artificial para a verificación, pero tamén para crear novos produtos adaptados ás propias necesidades do medios en pleno proceso de cambio e tamé ás dos usuarios cunha demanda de personalización cada vez maior. O denominador común neste escenario é a colaboración; a definición dos PSM europeos como referentes do seu entorno tecnolóxico e social pasa por un achegamento total dos medios aos usuarios, pero tamén a través do apalancamento de recusos no ámbito do emprendimento creativo global.

[↩ Ir ao sumario](#)

Teses defendidas en febreiro

A articulação entre as escolas e os agentes culturais-artísticos locais Um estudo de caso em Lisboa (Portugal)

LAURENCE MARIE VOHLGEMUTH

Director/es: María Belén Caballo Villar, Jesús Rodríguez Rodríguez

PD: Equidade e Innovación en Educación

Data: 03/02/2023 - Presencial

Nanocapsules containing immunomodulators and monoclonal antibodies for the treatment of lung cancer

GERMÁN BERRECOSO CUÑA

Director/es: María Josefa Alonso Fernández, José Crecente Campo

PD: Investigación e Desenvolvemento de Medicamentos

Data: 03/02/2023 - Presencial

Caracterización de Aeromonas salmonicida ssp salmonicida y estudio de los mecanismos de interacción con el hospedador

AHMED EL MORABIT LASER

Director/es: María Isabel Santos Rodríguez, Rafael Seoane Prado

PD: Avances en Biología Microbiana e Parasitaria

Data: 03/02/2023 - Presencial

[↩ Ir ao sumario](#)

Resumo:

O objetivo central deste trabalho é comprender como se articulam as práticas dos agentes artísticos e culturais com as das escolas. Para o alcançar, adotamos uma abordagem qualitativa, optando por um estudo de caso. Podemos descrever a organização artística - resultado de trabalho de bricoleurs, seguindo uma tactique- como um exemplo de uma lógica de governança baseada no interrelacionamento e na interdependência entre atores culturais. Podemos concluir que a ausência de políticas instituintes de parceria entre escolas e organização artística se traduziu por uma grande liberdade dos atores para se organizarem de forma mais adequada ao contexto sem o peso da burocracia.

Resumo:

The main objectives of this thesis were, first, to characterize the chemical, physicochemical, and biological composition following the Minimum Information about Nanomaterial Biocorona Experiments (MINBE) recommendations of blank polymeric NCs, second, to develop NCs loaded with chemotherapeutics and immunomodulators (STAT3 and TGF- β ; pathway inhibitors), and third, to develop a nanotechnology platform for the intracellular delivery of mAb (bevacizumab as a model mAb, and anti-KRAS-G12V mAb as therapeutic mAb).

Resumo:

La tesis se centra en la caracterización taxonómica, estudio del grado de virulencia y de factores celulares y extracelulares asociados con la patogenicidad de cepas de Aeromonas salmonicida aisladas de peces salmónidos y no salmónidos. Se han desarrollado herramientas y técnicas para el estudio de la respuesta inmune de los peces frente a la infección y a la inmunización y se ha valorado la eficacia de la vacunación frente a la forunculosis en el grado de protección de los peces y en varios parámetros del sistema inmune innato y adquirido.

Teses defendidas en febreiro

Generación de una plataforma de validación funcional y evaluación terapéutica en potenciales biomarcadores de leucemia linfocítica crónica

ELENA MARÍA GOIRICELAYA SECO

Director/es: Catarina Allegue Toscano, Ángel María Carracedo Álvarez

PD: Medicina Molecular

Data: 08/02/2023

Induced pluripotency: dissecting the role of ADAR-mediated RNA editing

ALEJANDRO FUENTES IGLESIAS

Director/es: Miguel Ángel Fidalgo Pérez, Anxo Vidal Figueroa

PD: Medicina Molecular

Data: 09/02/2023 - Presencial

Resumo:

La leucemia linfocítica crónica (LLC) es una neoplasia de células B caracterizada por el crecimiento clonal y acumulación no controlados de células B típicamente CD5+, CD19+, CD20+ y CD23+ en la médula ósea, la sangre y órganos linfoides. La gran heterogeneidad en la progresión clínica presente en los pacientes que sufren esta enfermedad ha promovido, en las últimas décadas, la búsqueda de biomarcadores predictivos de la evolución clínica de los pacientes, así como de la respuesta a los distintos tratamientos. En la presente tesis hemos generado una plataforma de validación funcional y evaluación terapéutica de potenciales nuevos biomarcadores en CLL.

Resumo:

Whereas RNA editing of adenosine-to-inosine (A-to-I) catalyzed by ADAR proteins is intricately linked to transcriptome structural and functional diversity, how this RNA chemical modification contributes to overriding somatic cell identity during reprogramming to pluripotency is largely unexplored. Here, I show that the absence of ADAR1-mediated A-to-I editing hampers mesenchymal-to-epithelial transition and impedes the acquisition of pluripotency. Mechanistically, my data reveals that lack of A-to-I editing induces aberrant innate immune response programs through double-stranded sensor MDA5, unleashing endoplasmic reticulum stress and hindering epithelial fate acquisition. Thus, this study establishes a critical role for A-to-I RNA modification in cell fate transitions during reprogramming and opens new avenues for exploring the involvement of ADAR1 in health and disease.

 [Ir ao sumario](#)

Teses defendidas en febreiro

Receptores de angiotensina en neuroinflamación e inflamación periférica. Implicaciones en la degeneración dopaminérgica

MARÍA ÁNGELES PEDROSA SÁNCHEZ

Director/es: José Luis Labandeira García, Ana Isabel Rodríguez Pérez

PD: Neurociencia e Psicoloxía Clínica

Data: 10/02/2023 - Semipresencial

Resumo:

La tesis estudia la implicación de eventos patológicos de inflamación periférica crónica (como el envejecimiento o Síndrome Metabólico) y aguda (como la infección por SARS-CoV-2) en la expresión de los receptores de angiotensina. Se estudia la implicación del receptor AT1 cerebral en la respuesta microglial inflamatoria y en la muerte neuronal dopaminérgica en un modelo de Enfermedad de Parkinson basado en la sobreexpresión de α -sinucleína, y el efecto neuroprotector del tratamiento con antagonistas del receptor AT1 (ARAI), la regulación en la expresión de receptores de angiotensina en células microgliales y la implicación de la inflamación periférica crónica en la neurodegeneración dopaminérgica. Además, se estudia el papel de los receptores de angiotensina en la inflamación periférica aguda del COVID-19 y el efecto protector del uso de tratamientos moduladores de los receptores del Sistema Renina-Angiotensina (SRA).

Cooperação administrativa na cobrança tributária: problemas e soluções a nível europeu e internacional

**JOÃO CARLOS DE OLIVEIRA
LOURENÇO CALDEIRA**

Director/es: Juan José Nieto Montero

PD: Dereito

Data: 10/02/2023 - Presencial

Resumo:

A globalização experimentada nas últimas décadas criou um cenário de mobilidade total de contribuintes, património e capitais, deixando os Estados incapazes de totalmente cobrarem os impostos devidos em cenários de internacionalidade. Este trabalho relata a recuperação dos Estados no controlo da actividade dos seus contribuintes, desde a revisão de princípios de tributação internacional, à troca de informação mas, especialmente, na alteração da postura e soluções desenvolvidas na assistência mútua internacional em sede de cobrança. O caminho seguido assegurará os direitos colectivos dos cidadãos, mas deixou para trás a posição individual dos contribuintes nos seus direitos fundamentais, efectuando-se igualmente uma análise sumária desses direitos e princípios no cenário da assistência mútua internacional.

 [Ir ao sumario](#)

Teses defendidas en febreiro

La aplicación del Concilio de Trento en el Arte Gallego

MARIO COTELO FELÍPEZ

Director/es: Carme López Calderón, José Manuel López Vázquez (titor)

PD: Historia, Xeografía e Historia da Arte

Data: 13/02/2023 - Presencial

Resumo:

Después de concluído el Concilio de Trento, los documentos emanados de él repercuten en la vida de la iglesia gallega. En esta tesis doctoral se toma como exemplo la Arquidiócesis de Santiago de Compostela en tanto que sede metropolitana y, teniendo como hilo conductor el pecado (cuya consecuencia última es la muerte y, por consiguiente, la salvación), se establecen cuatro áreas de investigación. La primera se centra en los decretos de la gracia y de la justificación, demostrando su influencia en la obra de arte como *biblia pauperum*; la segunda, gira en torno de la figura de María, la sin pecado, evidenciando cómo con el desarrollo de los dogmas y creencias piadosas aparecen nuevas advocaciones que dan lugar a una evolución de la imagen a través de los textos; la tercera, dedicada a la sacramentalidad, exponen los motivos para luchar contra el pecado, haciendo hincapié en la Eucaristía y cómo en ella existe un trasfondo de evitarlo; y la cuarta aborda aquellos que luchan con el pecado: los santos.

Contributions to the mathematical modelling and numerical simulation of some problems related to blast furnace ironmaking

LUIS JAVIER PÉREZ PÉREZ

Director/es: Patricia Barral Rodiño, Peregrina Quintela Estévez

PD: Métodos Matemáticos e Simulación Numérica en Enxeñaría e Ciencias Aplicadas

Data: 13/02/2023 - Presencial

Resumo:

This thesis is divided into two parts wherein different mathematical methodologies are introduced to study relevant problems in the Blast Furnace (BF) ironmaking process. The scope of the first part is to analyse the thermo-hydrodynamical behaviour of the BF trough, with the primary motivation of providing valuable insights that allow to minimise the frequency of its repairs. A hierarchy of different mathematical models is proposed and numerically solved, with the aim of investigating several effects such as the influence of the tapping rates on the flow structures or the wall shear stress, as well as the impact that the tapping process stops have on the thermal response of the trough during a complete campaign cycle. In the second part, various techniques that allow to numerically assess the mechanical behaviour of the ceramic cup of the BF are introduced. One of them is shown to be mathematically equivalent to the classical periodic homogenisation, with the advantage of being conceptually simpler and easier to implement numerically.

 [Ir ao sumario](#)

Teses defendidas en febreiro

Consumo intensivo de alcohol en jóvenes universitarios: Un estudio de seguimiento mediante neuroimagen estructural

JOSÉ MANUEL PÉREZ GARCÍA

Director/es: Fernando Cadaveira Mahía, Sonia Doallo Pesado

PD: Neurociencia e Psicoloxía Clínica

Data: 14/02/2023 - Presencial

Perspectiva de género e intervención socioeducativa con mujeres en las cárceles españolas

ANAÏS QUIROGA CARRILLO

Director/es: María del Mar Lorenzo Moledo

PD: Educación

Data: 14/02/2023 - Presencial

Resumo:

El *binge drinking* (BD) es un patrón de consumo de alcohol muy prevalente entre los estudiantes universitarios y que se ha asociado con diferentes anomalías neuropsicológicas, neuroestructurales y neurofuncionales. Sin embargo, los efectos a largo plazo del BD en el cerebro de los jóvenes y adolescentes aún no han sido suficientemente explorados. Con el objetivo principal de caracterizar las consecuencias estructurales del mantenimiento de esta forma de consumo, en esta tesis se seleccionó a un grupo de estudiantes universitarios para examinar, mediante resonancia magnética estructural, el impacto del patrón BD en tres características de la sustancia gris (i.e., el grosor cortical, el área de superficie y el volumen). La muestra final incluyó 44 estudiantes universitarios que fueron evaluados inicialmente a la edad de 18-19 años (línea base) y posteriormente tras un período de 2 años, cuando los estudiantes tenían 20-21 años (evaluación de seguimiento).

Resumo:

El origen de esta tesis doctoral se sitúa en el olvido tradicional en el que ha estado sumida la delincuencia femenina en la doctrina científica, especialmente en lo que concierne a la intervención socioeducativa que se desarrolla en prisión con las mujeres. Desde la aparición de la criminología feminista, se han publicado diversos estudios que apuntan a un perfil delictivo diferenciado y a unas necesidades de intervención que únicamente pueden ser abordadas desde un paradigma de género. Ahora bien, en España continúa siendo notorio el déficit de literatura en el ámbito. En este contexto, se plantea una investigación descriptiva cuyos objetivos residen en visibilizar la singularidad de la delincuencia femenina institucionalizada y examinar la perspectiva de género en la política penitenciaria.

 [Ir ao sumario](#)

Teses defendidas en febreiro

Espazos de moenda e de representación na Prehistoria recente e Protohistoria do Miño litoral (noroeste Ibérico)

XURXO PEREIRA MARTÍNEZ

Director/es: Eduardo Méndez Quintas, María Pilar Prieto Martínez

PD: Historia, Xeografía e Historia da Arte

Data: 14/02/2023 - Semipresencial

Design and development of soft contact lenses for diabetic eye

ANA FILIPA PEREIRA DA MOTA

Director/es: Carmen Isabel Álvarez Lorenzo

PD: Investigación e Desenvolvemento de Medicamentos

Data: 16/03/2023 - Semipresencial

Resumo:

A presente tese de doutoramento pretende ser unha primeira aproximación ao análise dos espazos de moenda e de representación no suroeste galego e o norte portugués, a través do rexistro e estudo sistemático dos Equipos de Moenda Rupestres (EMR), e as representacións de cuadrúpedes características da Arte Rupestre Atlántica (ARA). Con este traballo poñemos de manifesto un desenvolvemento particular da cultura material dentro desta área do noroeste peninsular dende a prehistoria recente. Así mesmo, intentamos trazar as bases para o estudo do instrumental lítico asociado á actividade da moenda e o triturado presente nesta rexión, dende a prehistoria recente ata a Idade do Ferro.

Resumo:

Esta tese formulouse co obxectivo xeral de deseñar e desenvolver lentes de contacto brandas mediante estratexias biomiméticas adecuadas para a carga e liberación de cantidades terapéuticas de fármacos útiles para o tratamento de enfermidades oculares. Dados os efectos positivos das estatinas a nivel ocular, desenvóléronse dous tipos de produtos combinados: lentes de contacto brandas con atorvastatina e lentes de contacto brandas con pravastatina. O desenrolo deste obxectivo xeral, require facer fronte os retos de: seleccionar os monómeros máis adecuados para cada un dos fármacos, a posta a punto dun proceso de esterilización compatible coa lente de contacto e co fármaco, e a avaliación in vivo dos produtos de combinación. Un obxectivo relevante da Tese é avaliar a posibilidade de acadar correlacións in vitro-in vivo entre os perfís de cesión de fármaco obtidos no laboratorio empregando viais con volumen definido ou nun modelo de ollo impreso en 3D que simula o fluxo e o pestanexo ocular, e os perfís rexistrado no fluido lacrimal nun modelo animal (coello).

 [Ir ao sumario](#)

Teses defendidas en febreiro

Keu en la narrativa artúrica en verso en lengua francesa del siglo XIII

CÉLINE ANNA BENMESSAOUD LAREO

Director/es: Santiago Gutiérrez García

PD: Estudos Medievais

Data: 16/03/2023 - Presencial

Resumo:

El presente trabajo indaga en la configuración de una figura ineludible a la par que contradictoria de la narrativa artúrica en verso, en tanto que Keu muestra unos comportamientos, que son susceptibles de degradar la perfección de un universo literario regido por una institución en esencia irreprochable. Con este propósito se aborda las reinterpretaciones de este personaje en un corpus definido de textos, desde la especificidad de la poética medieval, vale decir, basada en el principio de la recreación de una materia tratada por alguien previo. En la investigación se pretende valorar las reelaboraciones que suscita este personaje referente del mundo artúrico, en una modalidad discursiva, ya cercana al agotamiento en el siglo XIII, frente a la emergencia de la prosa artúrica.

Una historia de percepciones: Los movimientos migratorios a través del audiovisual

DANIEL MANUEL VÁZQUEZ VILA

Director/es: Ana Cabana Iglesia, Elena Freire Paz

PD: Estudos Culturais: Memoria, Identidade, Territorio e Linguaxe

Data: 17/02/2023 - Presencial

Resumo:

El impacto de los procesos migratorios contemporáneos puede medirse a través de disímiles perspectivas teóricas y herramientas metodológicas. La presente investigación traza el panorama de la inmigración transnacional con el fin de contextualizar el caso gallego y analizar con precisión las dinámicas de un enclave concreto, la ciudad de Lugo. Con este estudio se arroja luz sobre la importancia de lo virtual a la hora de construir redes y cadenas migratorias, pero, sobre todo, se analiza la representación de las migraciones (re)creadas por las producciones audiovisuales emitidas tanto en la gran como en la pequeña pantalla. El trabajo se completa con un estudio de caso sobre la influencia que dichos imaginarios ejercen en las percepciones que hacia la inmigración tiene la denominada «Generación Z».

Quorum sensing and oral biofilm: an alternative for the prevention and treatment of oral diseases

ANA PARGA MARTÍNEZ

Director/es: Ana María Otero Casal

PD: Avances en Bioloxía Microbiana e Parasitaria

Data: 17/02/2023 - Presencial

Resumo:

The present thesis investigates the potential of inhibiting bacterial cell-cell communication, quorum sensing (QS), to modulate oral biofilm formation. The thesis evaluates the effect of a quorum quenching (QQ) enzyme that degrades N-acylhomoserine lactones, the QS signals of gram-negative bacteria, on in vitro polymicrobial oral biofilms. The potential interactions between AHLs and a gram-positive representative, *Enterococcus faecalis*, were also investigated. The results presented here support the translation of QQ strategies to in vivo trials for the modulation of oral biofilms. In addition, a more intricate role of AHLs on oral biofilm formation and interactions with gram-positive bacteria is proposed.

[↩ Ir ao sumario](#)

Teses defendidas en febreiro

Sensitivity of NEXT-100 detector to neutrinoless double beta decay

GONZALO DÍAZ LÓPEZ

Director/es: José Ángel Hernando Morata

PD: Física Nuclear e de Partículas

Data: 17/02/2023 - Semipresencial

Resumo:

A observación da desintegración dobre beta sen neutrinos é un proceso con violación do número leptónico, cuxa observación implicaría a natureza de Majorana dos neutrinos. Existe actualmente unha competición activa entre experimentos con distintas técnicas para a súa busca. Esta tese desenrolouse na colaboración NEXT, cuxa proposta consiste na busca da desintegración en xenon, utilizando unha cámara de proxección temporal con amplificación por electroluminiscencia. A colaboración xa probou a adecuación desta tecnoloxía nun detector de pequena escala, NEXT-White, e atópase actualmente construíndo a seguinte fase, NEXT-100 con 20 veces máis de volume activo. Nesta tese estúdase a sensibilidade do detector NEXT-100 á desintegración dobre beta sen neutrinos. Isto require a previa implementación da simulación do detector e os distintos compoñentes de fondo. Utilizando as simulacións, a sensibilidade estúdase nos límites de experimento de conteo e tamén a partir dos intervalos de confianza, obtendo unha sensibilidade similar a dos principais competidores.

Nanosistemas dendríticos para transporte de fármacos

ROI LÓPEZ BLANCO

Director/es: Eduardo Fernández Megía, Ricardo Jesús Riguera Vega

PD: Ciencia e Tecnoloxía Química

Data: 16/12/2022 - Presencial

Resumo:

A medida que aumenta la esperanza de vida aparecen nuevos retos en la medicina que requieren tratamientos más complejos capaces de mejorar la solubilidad de los medicamentos, superar barreras biológicas y, desarrollar formulaciones más eficientes y de acción más prolongada. El uso de dendrímeros ha supuesto un importante avance debido a su gran potencial. Por si solos pueden usarse como sistemas de transporte o unidos a otras moléculas, formar parte de sistemas más complejos como micelas o vesículas. Esta tesis doctoral se centrará en la síntesis de dendrímeros y copolímeros de bloque dendrítico, así como en la preparación y caracterización de nanosistemas dendríticos, la encapsulación de fármacos o biomoléculas y el estudio in vitro e in vivo de sus propiedades.

 [Ir ao sumario](#)

Teses defendidas en febreiro

Luz Pozo Garza: obra non reunida e dispersa nas revistas culturais. Exhumación, recompilación e catalogación

CRISTINA NEGREIRA BARCIA

Director/es: Carmen Blanco García, Claudio Rodríguez Fernández

PD: Estudos Culturais: Memoria, Identidade, Territorio e Linguaxe

Data: 27/02/2023 - Presencial

Resumo:

Luz Pozo Garza é unha artista galega coñecida, principalmente, polos seus textos poéticos. Ao longo de sete décadas de creación, a súa actividade cultural estendeuse alén da publicación de libros; tendo as súas producións unha gran presenza en múltiples revistas culturais. Na presente tese, procédese a exhumar, recompilar e catalogar a obra dispersa (e non reunida) da autora ribadense en revistas culturais. Trátase dunha obra multidisciplinar que irradia máis alá do xénero lírico, abrangendo ensaios, textos híbridos e mesmo ilustracións. Amais, a faceta pozogarciana nas revistas non só se circunscribe á creación, pois Luz Pozo Garza tamén dirixiu dúas cabeceiras culturais: Nordés e Clave Orión.

Measurement of the bottom-strange meson oscillations at LHCb

MARCOS ROMERO LAMAS

Director/es: Veronika Georgieva Chobanova, Diego Martínez Santos, Bernardo Adeva Andany (titor)

PD: Física Nuclear e de Partículas

Data: 27/02/2023 - Presencial

Resumo:

A measurement of the mixing-induced CP violation phase in the bottomstrange meson system and its oscillation parameters through the dimuon (after a charmonium decay) and dikaon decay mode is reported. The weak phase difference is precisely constrained within the Standard Model, constituting a key probe for new physics phenomena. This preliminary analysis uses 6/fb of 13 TeV proton-proton collisions at LHCb and constitutes the world's most precise measurement of the CP violation phase, the decay width, and the decay-width splitting of the bottom-strange meson. In a flavor-tagged time-dependent angular fit to about half a million signal candidates of background subtracted data, a statistical uncertainty of 22 mrad in the CP violating phase is achieved.

 [Ir ao sumario](#)

«O maior perigo que nos depara o futuro é a apatía»

Jane Goodall

nEDIUS

Editada por Escola de Doutoramento
Internacional da USC (EDIUS),
Santiago de Compostela

Coordinación:
Miguel Tüñez

Revisión lingüística:
Gisella Costas López
*PD Estudos da Literatura
e da Cultura*

Copy:
Clara Castilla

Deseño:
nudobrand

Escola de Doutoramento Internacional (EDIUS)

881814360 / 14361
edius@usc.es

Casa dos Catedráticos. Av. das Ciencias, 6
15782 Santiago de Compostela

Depósito Legal: C 1550-2020
ISSN 2792-6079

XUNTA
DE GALICIA

CONSELLERÍA DE
CULTURA, EDUCACIÓN
E UNIVERSIDADE

*Actividade financiada polo Convenio de Colaboración entre a Consellería de Cultura,
Educación e a USC para o desenvolvemento de accións estratéxicas de I+D+i.*